

**BURMISTRZ MIASTA
BIELSK PODLASKI
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Kopernika 1**

Bielsk Podlaski, 30 marca 2017 r.

Ok. 8120.1.30.2017

**Rada Miasta
Bielsk Podlaski**

W załączeniu przedkładam „Informację z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w 2016 r.”

Powyższe wynika z przyjętego planu pracy Rady Miasta Bielsk Podlaski na 2017 rok.

BURMISTRZ MIASTA

Jarosław Borowski

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Kazimierzowska 18/3
REG.050274626.tel./fax 085 730 20 06

INFORMACJA

z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w 2016 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim utworzony został na podstawie zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Miasta Bielska Podlaskiego z dnia 5 maja 1990 roku. Działalność swoją rozpoczął z dniem 1 czerwca 1990 roku jako gminna jednostka budżetowa.

Uchwałą Nr XXXVII/307/94 Rady Miejskiej w Bielsku Podlaskim z dnia 25 lutego 1994 roku Ośrodek został przekształcony z jednostki budżetowej w zakład budżetowy, następnie Uchwałą Nr XLIV/231/97 Rady Miejskiej w Bielsku Podlaskim z dnia 10 grudnia 1997 roku ponownie przekształcony w jednostkę budżetową.

Ośrodek zasięgiem działania obejmuje miasto Bielsk Podlaski, które wg danych GUS liczyło 26.249 mieszkańców.

Stopa bezrobocia w powiecie bielskim styczniu 2017 roku wyniosła 7,4%, zaś w województwie podlaskim – 10,7%. W skali całego kraju stopa bezrobocia wynosi 8,6%¹. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Podlaskim wg danych z grudnia 2016 roku zarejestrowanych było 897 mieszkańców miasta Bielsk Podlaski (w tym 440 kobiet)².

¹ Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku pochodzą ze strony internetowej <http://wupbialystok.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

² Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim pochodzą ze strony internetowej <http://bielskpodlaski.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na dzień 31.12.2016 r. obejmuje następujące stanowiska pracy:

- **Dyrektor Ośrodka** - 1 osoba
- **Dział świadczeń i pomocy środowiskowej** - 22 osoby
 - w tym: - kierownik działu - 1 osoba
 - pracownicy socjalni - 13 osób
 - asystent rodziny - 1 osoba
 - stanowiska ds. świadczeń pomocy społecznej - 3 osoby
 - stanowiska ds. świadczeń rodzinnych - 4 osoby
- **Dział administracyjno – gospodarczy** - 15 osób
 - w tym: - kierownik działu - 1 osoba
 - referent administracyjno-gospodarczy - 1 osoba
 - opiekunki - 12 osób
 - sprzątaczką - 1 osoba
- **Dział finansowo – księgowy** - 2 osoby
 - w tym: - główna księgowa - 1 osoba
 - księgowa kasjer - 1 osoba
- **Poradnia Rodzinna (Konsultacyjna)** - 1 osoba
 - w tym: - konsultant prawnik - 1 osoba

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2016 roku jest zgodny ze strukturą organizacyjną MOPS.

Ośrodek pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej realizuje zadania pomocy społecznej w gminie kierując się ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę oraz realizuje zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami burmistrza.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa

z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634 zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza **514 zł³**,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych niżej (wyłączając ubóstwo) lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;

³ Kwoty zostały ustalone w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058) i obowiązują od dnia 1 października 2015 roku.

- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Gmina obowiązana do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Zadania pomocy społecznej realizowane przez ośrodek pomocy społecznej należy podzielić na:

- zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym;
- zadania własne gminy;
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;

3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę ww. zadań pochodzą z budżetu państwa.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Burmistrz Miasta – działając na mocy art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej – udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Takim upoważnieniem Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski legitymują się Dyrektor Ośrodka oraz dwaj kierownicy działów.

Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, w tym osób zobowiązanych do alimentacji, a więc z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi. Wywiad przeprowadza wyłącznie pracownik socjalny. Nieodzownym załącznikiem do wywiadu jest złożone oświadczenie o dochodach i stanie majątkowym – odmowa złożenia oświadczenia jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową ustala się w oparciu o szereg dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej (m.in. są to: orzeczenie o niepełnosprawności, zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło zawierające informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe, dowód otrzymania renty lub emerytury, zaświadczenie urzędu gminy lub oświadczenie o powierzchni gospodarstwa rolnego w ha przeliczeniowych, zaświadczenie lub oświadczenie o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej, itp.). W przypadku oświadczeń są one składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, wzór kwestionariusza wywiadu, wzór legitymacji pracownika socjalnego oraz wzór oświadczenia o stanie majątkowym i wzór oświadczenia przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w postaci elektronicznej określa Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1406 ze zmianami).

Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:
 - a) pedagogika,
 - b) pedagogika specjalna,
 - c) politologia.
 - d) polityka społeczna,
 - e) psychologia,
 - f) socjologia,
 - g) nauki o rodzinie.

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

1. praca socjalna;
2. dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
3. udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
4. pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;
5. udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;

6. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
7. współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
8. inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;
9. współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany:

1. kierować się zasadami etyki zawodowej;
2. kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
3. przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę;
4. udzielać osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy;
5. zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny;
6. podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Pracownik socjalny korzysta z prawa pierwszeństwa przy wykonywaniu swoich zadań w urzędach, instytucjach i innych placówkach. Organy są obowiązane do udzielania pracownikowi socjalnemu pomocy w zakresie wykonywania tych czynności. Pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie, do którego obowiązków należy praca socjalna oraz przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa

lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych. Ponadto pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250,00 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy. Dodatkowo pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów uczestnictwa w szkoleniach w zakresie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego, w kwocie nie mniejszej niż 50% kosztów szkolenia. Pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca pracy do miejsc wykonywania przez niego czynności zawodowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia dojazdu środkami pozostającymi w dyspozycji zatrudniającego go pracodawcy.

W postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr osobistych.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w okresie 01.01. – 31.12.2016 roku wyniosła 1.262 osoby, którym decyzją przyznano świadczenia w 939 rodzinach.

Budżet na rok 2016 wynosił **22.373.960,00 zł**, w tym:

- rozdział 85195 – finansowanie kosztów wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni (zadania zlecone) – 900,00 zł
- rozdział 85202 – domy pomocy społecznej – 825.600,00 zł
- rozdział 85204 – rodziny zastępcze – 86.440,00 zł
- rozdział 85205 – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 1.000,00 zł
- rozdział 85206 – Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 19.678,00 zł
- rozdział 85206 – asystent rodziny – 13.751,00 zł

- rozdział 85211 – świadczenia wychowawcze (zadania zlecone) – 10.115.000,00 zł
- rozdział 85212 – świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego (zadania zlecone) – 6.900.000,00 zł
- rozdział 85213 – składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (zadania zlecone) – 54.000,00 zł
- rozdział 85213 – składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych od zasiłków stałych (zadania dotowane) – 62.000,00 zł
- rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe – zadania dotowane) – 760.000,00 zł
- rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zadania własne) – 550.000,00 zł
- rozdział 85216 – zasiłki stałe (zadania dotowane) – 685.000,00 zł
- rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej (zadania dotowane) – 309.566,00 zł
- rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej (zadania własne) – 1.329.605,00 zł
- rozdział 85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 148.785,00 zł
- rozdział 85295 – program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 500.000,00 zł
- rozdział 85295 – realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych (zadania własne) – 8.000,00 zł
- rozdział 85295 – prace społecznie użyteczne – 4.634,00 zł

Realizacja powierzonych zadań przedstawia się następująco:

**ROZDZIAŁ 85195 – FINANSOWANIE KOSZTÓW WYDANIA PRZEZ GMINY
DECYZJI W SPRAWACH ŚWIADCZENIOBIORCÓW INNYCH NIŻ UBEZPIECZENI
(ZADANIA ZLECONE):**

Obsługa wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, o których mowa w art. 54 ustawy z dnia 24 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 ze zmianami) jest zadaniem zleconym gminie.

W roku 2016 wniosek o przyznanie środków na ten cel został rozpatrzony pozytywnie i miastu Bielsk Podlaski zostały przyznane środki w kwocie 900,00 zł na

wydanie 25 decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Koszt wydania jednej decyzji został ustalony przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku na 35,00 zł.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy jest dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje się po:

1. przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dokumentów potwierdzających:
 - a) posiadanie obywatelstwa polskiego lub
 - b) posiadanie statusu uchodźcy, lub
 - c) objęcie ochroną uzupełniającą, lub
 - d) posiadanie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
2. przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego;
3. stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
4. stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w wyniku przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- 1) dzień złożenia wniosku,
- 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia

– chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W roku 2016 wykonanie księgowe w rozdziale wyniosło 839,74 zł. Plan dotacji na rok 2017 wynosi 1.000,00 zł.

ROZDZIAŁ 85202 – KIEROWANIE DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

(zadania własne):

Mieszkańcy miasta Bielsk Podlaski, którzy z powodu wieku, niepełnosprawności lub choroby nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku mogą ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Wg stanu na 31.12.2016 r. 33 osoby przebywają w różnych domach pomocy społecznej, tj.:

- DPS w Brańsku: 14 osób
- DPS w Czerewkach: 3 osoby (w tym za 1 osobę nie jest ponoszona odpłatność)
- DPS w Garbarach: 4 osoby
- DPS w Białymstoku (ul. Baranowicka): 1 osoba
- DPS w Choroszczu: 3 osoby
- DPS w Uhowie: 2 osoby
- DPS w Jałowie: 3 osoby
- PDPS w Siemiatyczach: 2 osoby
- DPS w Kozarzach 1 osoba

Plan finansowy na rok 2016 wynosił 825.600,00 zł, zaś wykonane wydatki wyniosły 823.749,63 zł (§ 4330). Niewykorzystane środki wyniosły 1.850,37 zł.

Na rok 2017 zaplanowane środki wynoszą 905.000,00 zł. W chwili obecnej trudno oszacować czy środki te będą wystarczające na pokrycie opłat za wszystkich mieszkańców. W roku 2017 będą ponoszone opłaty za co najmniej 35 osób. 2 osoby oczekują na przyjęcie do domu pomocy społecznej. W przypadku 4 osób umieszczonych w dps członkowie rodziny zobowiązali się do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, 1 osoba z własnych dochodów pokrywa całkowity koszt pobytu w dps. Większość dps w okresie od lutego do kwietnia dokonały lub dokonują zmiany miesięcznego kosztu utrzymania, co skutkować będzie dodatkowymi kosztami dla miasta. W informacji powyższej nie są uwzględnione osoby, które wymagać będą skierowania i umieszczenia w dps.

W roku 2016 rodziny osób umieszczonych w dps dokonały wpłat na łączną kwotę 30.390,68 zł. Kwota ta stanowiła dochód budżetu i podlegała odprowadzeniu na konto Urzędu Miasta.

Plan dochodów na rok 2017 wynosi 34.240,00 zł.

ROZDZIAŁ 85204 – RODZINY ZASTĘPCZE (zadania własne):

Rok 2016 to kolejny rok obowiązywania nowej ustawy – ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta nałożyła na gminy szereg obowiązków m.in.

- 1) realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki naturalnej nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego,
- 4) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 5) współfinansowanie przez gminę pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy,
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez rodziców biologicznych przez okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Uchwałą Nr III/21/15 Rady Miasta z dnia 27 stycznia 2015 roku został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Bielsk Podlaski na lata 2015 – 2017. Program będzie uzupełnieniem zadań realizowanych na rzecz rodziny w mieście Bielsk Podlaski, a zapisanych w dokumentach strategicznych i innych programach. Program Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2015 – 2017 uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej.

Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo – wychowawczej roli względem dzieci. Koordynatorem odpowiedzialnym za realizację i monitorowanie Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim. Dyrektor MOPS będzie co roku do 31 marca przedkładał Radzie Miasta Bielsk Podlaski sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2015 – 2017 ma na celu zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie miasta Bielsk Podlaski wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, w szczególności w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych. Zgodnie z zapisami w Uchwale koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim, który w tym zakresie podejmuje współpracę z wieloma instytucjami ukierunkowanymi na rodzinę i dziecko. Działania podejmowane w ramach Programu w roku 2016 adresowane były do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Miały na celu rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie, jak również zapewnienie dzieciom opieki, która pozwala na zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i stwarza odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji w roku 2016 Programu zostało przedłożone Burmistrzowi Miasta i Radzie Miasta w marcu br. W tym miejscu należy wspomnieć o nakładach poniesionych przez miasto na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Plan finansowy w roku 2016 w rozdziale 85204 wynosił 86.440,00 zł. Wykonanie wyniosło 79.430,15 zł. W ciągu roku 2016 MOPS opłacał pobyt 14 dzieci w pieczy zastępczej, tj.:

- za 9 dzieci w rodzinach zastępczych (w tym: 1 dziecko od 25.08.2016 r., 1 dziecko od 28.12.2015 r., 1 dziecko do 15.12.2016 r.),
- za 3 dzieci (rodzeństwo) w Domu Dziecka w Policach (w tym 1 dziecko do kwietnia 2016 r. oraz 1 dziecko do maja 2016 r.),
- za 1 dziecko w Domu Dziecka w Krasnem do 28.06.2016 r.,
- za 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Bielsku Podlaskim do 07.11.2016 r.

Wg stanu na dzień sporządzenia sprawozdania 8 dzieci przebywa w pieczy zastępczej z obowiązkiem ponoszenia opłat, tj.:

- 7 dzieci w rodzinach zastępczych,
- 1 dziecko w Domu dziecka w Policach.

Na rok 2017 plan finansowy wynosi 144.400,00 zł (rozdział 85508). Nie mamy pewności czy te środki będą wystarczające. Biorąc jednak pod uwagę ilość dzieci obaw o wysokość środków nie ma.

Gmina nie ma realnego wpływu na wzrost kosztów związanych ze współfinansowaniem kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, musi natomiast zabezpieczyć środki na sfinansowanie zadania.

ROZDZIAŁ 85205 – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE (zadania własne):

W ramach tego rozdziału finansowane były zakupy dokonywane w związku z posiedzeniami Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany na mocy Zarządzenia Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski nr 84/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku zmienione Zarządzeniem Miasta Bielsk Podlaski nr 103/11 z dnia 30 czerwca 2011 roku. Szczegółowe zasady funkcjonowania zespołu określa Uchwała Nr VII/29/11 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 29 marca 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Obsługą techniczną Zespołu zajmuje się MOPS.

W roku 2016 odbyły się 4 posiedzenia Zespołu. W ramach zespołu powoływane były grupy robocze – w roku 2016 powołanych zostało 76 grup roboczych, które odbyły 244 posiedzenia. Przedmiotem ich zainteresowania były sprawy z zakresu przemocy rodzinie, tj. Niebieskie Karty, które zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie kierowane są do przewodniczącego Zespołu. W roku 2016 łącznie do Przewodniczącego Zespołu (którym jest Dyrektor MOPS) wpłynęły 103 formularze Niebieska Karta, w tym 80 wszczynających procedurę. Karty były zakładane przez różne instytucje, głównie przez Policję – 97 w tym (w tym 74 kart wszczynające procedurę) i 6 kart zostało założonych przez pracowników socjalnych MOPS. 23 Niebieskie Karty dotyczyły procedury wszczętej przed 2016 rokiem.

Plan na rok 2016 w tym rozdziale wynosił 1.000,00 zł, zaś wykonanie – 999,58 zł. Środki zwrócone na konto Urzędu Miasta wyniosły 0,42 zł.

Na rok 2017 zaplanowane środki również wynoszą 1.000,00 zł.

ROZDZIAŁ 85206 – RESORTOWY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2016 – ASYSTENT RODZINY I KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ (zadania zlecone):

W roku 2016 miasto Bielsk Podlaski złożyło do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zapotrzebowanie na środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. W wyniku pozytywnej weryfikacji wniosku otrzymaliśmy dotację na zatrudnienie asystenta rodziny. Kwota udzielonej dotacji wyniosła 19.678,00 zł. Dotacja została wykorzystana w całości na sfinansowanie wynagrodzenia asystenta rodziny w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. Asystent rodziny jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na umowę o pracę. Wsparciem asystenta rodziny objętych było w trakcie roku 18 rodzin, w tym 46 dzieci.

ROZDZIAŁ 85206 – ASYSTENT RODZINY (zadania własne):

Asystent rodziny został zatrudniony od 02.03.2015 r. W roku 2016 część kosztów jego wynagrodzenia zostało sfinansowane w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach kosztów własnych wydatkowano kwotę 13.751,00 zł.

W roku 2017 plan wydatków wynosi 74.666,00 zł (rozdział 85504). Są to środki na 2 etaty asystenta rodziny.

ROZDZIAŁ 85211 – ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE (zadania zlecone):

Z dniem 1 kwietnia 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zmianami). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna

prawnego dziecka. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze. W przypadku miasta Bielsk Podlaski realizatorem zadań wynikających z ustawy jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.200,00 zł.

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Rok 2016 był wyjątkiem od ustawowej reguły – obecnie przyznanie świadczenia wychowawczego obejmuje okres od kwietnia 2016 r. do września 2017 r.

W roku 2016 złożone zostały 1.742 unikatowe (niepowtarzające się) wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym 363 drogą elektroniczną. W okresie od kwietnia do grudnia 2016 roku wypłacone zostały łącznie 20.004 świadczenia (w tym 7.993 świadczenia na pierwsze dziecko) na kwotę 9.977.898,00 zł. Liczba rodzin uprawnionych do świadczenia wychowawczego w grudniu 2016 r. wyniosła 1.591.

W roku 2016 plan dotacji po zmianach na świadczenia wychowawcze wyniósł 10.115.000,00 zł. Wykonanie wyniosło 10.114.681,18 zł, co oznacza, iż został dokonany zwrot do PUW w kwocie 318,82 zł.

Koszty obsługi zadania (w wysokości 2% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze) wyniosły 142.869,00 zł. Przeznaczone były na remont pomieszczeń, w których realizowane jest zadanie, zakup komputerów i oprogramowania oraz sfinansowanie wynagrodzenia 1 pracownika (w całości) i dodatków dla pozostałych 9 osób bezpośrednio zaangażowanych przy wykonywaniu zadań.

Plan dotacji na rok 2017 wynosi 12.506.000,00 zł (rozdział 85501). Wydaje się, iż wypłata świadczeń wychowawczych w roku 2017 nie jest zagrożona. Zgodnie z informacjami płynącymi z MRPiPS – w ramach świadczeń wychowawczych nie przewiduje się znaczących zmian, w szczególności nie nastąpi zmiana kryterium dochodowego.

ROZDZIAŁ 85212 – ŚWIADCZENIA RODZINNE I ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO (zadania zlecone):

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe. Obecny okres zasiłkowy rozpoczął się 1 listopada 2016 roku i potrwa do 31 października 2017 roku. Świadczenia są udzielane począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek z wymaganymi dokumentami.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie jest głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych (obok posiadania dziecka na utrzymaniu). Kryterium dochodowe wynosi 674,00 zł na osobę lub 764,00 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Jest to dochód netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Wyodrębnić należy następujące rodzaje świadczeń:

- zasiłek rodzinny (od 1 listopada 2016 r. 95,00 zł na dziecko do 5 roku życia, 124,00 zł na dziecko między 5 a 18 rokiem życia, 135,00 zł na dziecko między 18 a 24 rokiem życia)
- dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - urodzenia dziecka (1.000,00 zł – jednorazowo),
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł miesięcznie),
 - samotnego wychowywania dziecka (od 1 listopada 2016 r. 193,00 zł miesięcznie na dziecko nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci),
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (od 1 listopada 2016 r. 95,00 zł na trzecie i kolejne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego),
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (od 1 listopada 2016 r. 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, 110,00 zł – na dziecko w wieku 6 - 24 lata),
 - rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego – każda klasa szkoły podstawowej do ponadgimnazjalnej włącznie oraz dzieci odbywające roczne przygotowanie przedszkolne),
 - podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (od 1 listopada 2016 r. 113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły – wypłacane przez 10 miesięcy w roku),

- zasiłek pielęgnacyjny (153,00 zł miesięcznie – dla osoby niepełnosprawnej – świadczenie nieuzależnione od kryterium dochodowego);
- świadczenie pielęgnacyjne (przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia od stycznia do 31 grudnia 2016 r. wynosiła 1.300,00 zł miesięcznie. Przy ustalaniu prawa do tego świadczenia nie obowiązuje kryterium dochodowe);
- specjalny zasiłek opiekuńczy (przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota zasiłku wynosi 520,00 zł. Dodatkowym warunkiem przyznania jest spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi 764,00 zł netto na osobę).
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, przyznawana jest z tytułu urodzenia się żywego dziecka w wysokości 1.000,00 zł.

Całość wydatków związanych z systemem świadczeń rodzinnych sfinansowana jest ze środków budżetu państwa. Finansowanie dotyczy zarówno przekazywania środków na bieżące wypłaty świadczeń rodzinnych i opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia

pielęgniacyjne, jak również zabezpieczanie pozostałych wydatków (środki na wynagrodzenia i pochodne, środki na wydatki rzeczowe). Koszty obsługi świadczeń rodzinnych wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, nie mniej jednak niż 6.000,00 zł rocznie.

Realizacja świadczeń rodzinnych przedstawia się następująco:

Zasiłki rodzinne z dodatkami:

15.848 świadczeń – 1.879.690,00 zł

Świadczenia opiekuńcze:

8.542 świadczenia – 2.512.850,00 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:

215 świadczeń – 215.000,00 zł

i tak:

1) zasiłek rodzinny:

11.980 świadczeń – 1.327.404,00 zł

2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

– urodzenia dziecka:

79 świadczeń – 79.000,00 zł

– opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:

252 świadczenia – 98.095,00 zł

– samotnego wychowywania dziecka:

420 świadczeń – 81.398,00 zł

– wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej:

1.462 świadczenia – 132.765,00 zł

– kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:

779 świadczeń – 76.970,00 zł

– rozpoczęcia roku szkolnego:

706 świadczeń – 706.000,00 zł

– podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania:

170 świadczeń – 13.458,00 zł

3) zasiłek pielęgnacyjny:

7.251 świadczeń – 1.109.403,00 zł

4) świadczenie pielęgnacyjne:

945 świadczeń – 1.223.822,00 zł

5) specjalny zasiłek opiekuńczy

346 świadczeń – 179.625,00 zł

6) świadczenie rodzicielskie

534 świadczenia – 489.687,00 zł

Ponadto za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy opłacana jest składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W 2016 roku poniesiono wydatki w kwocie łącznej 217.572,00 zł przy liczbie świadczeń 619.

Liczba osób pobierających świadczenia rodzinne w grudniu wyniosła 1.144.

W roku 2016 wypłacono również zasiłki rodzinne i dodatki w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższymi regułami, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

Realizacja świadczeń rodzinnych w mechanizmie „złotówka za złotówkę” przedstawia się następująco:

Zasiłki rodzinne z dodatkami:

933 świadczenia – 44.573,53 zł

I tak:

1) zasiłek rodzinny:

453 świadczenia – 31.398,65 zł

2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

– urodzenia dziecka:

13 świadczeń – 1.394,29 zł

– opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:

15 świadczeń – 2.974,34 zł

– samotnego wychowywania dziecka:

9 świadczeń – 1.375,23 zł

– wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej:

57 świadczeń – 3.084,96 zł

– kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:

29 świadczeń – 2.312,05 zł

– rozpoczęcia roku szkolnego:

355 świadczeń – 1.868,47 zł

– podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania:

2 świadczenia – 165,54 zł

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Ustawa określa, iż świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł.

Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela (rozumiany jako wójt, burmistrz lub prezydent miasta). Organ właściwy wierzyciela może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy poczynszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych. Decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne.

Realizacja tego zadania w roku 2016 przedstawia się następująco:

- wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

2.364 świadczeń – 936.931,00 zł

- kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 167.901,56 zł.

Są to wpłaty od 76 dłużników alimentacyjnych, dla których MOPS jest organem właściwym wierzyciela i organem właściwym dłużnika. W sumie zaewidencjonowanych jest 329 dłużników alimentacyjnych, z czego 155 zamieszkuje w mieście Bielsk Podlaski.

- liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w grudniu wyniosła 126.
- liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego w grudniu wyniosła 189.

ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Z dniem 15.05.2014 r. weszła w życie ustawa, która określiła warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557). Celem ustawy jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2016 zasiłek dla opiekuna wypłacony został na łączną kwotę 254.297,00 zł przy 491 świadczeniach. Za niektóre osoby uprawnione do zasiłku dla opiekuna opłacona została również składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 49.248,00 zł przy 346 świadczeniach.

W roku 2016 budżet na realizację wszystkich zadań, tj. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna ustalony został na 6.900.000,00 zł. Wykonanie księgowe wyniosło 6.815.890,20 zł. Niewykorzystane środki w kwocie 84.109,80 zł zostały zwrócone na konto PUW w Białymstoku.

Plan wydatków na rok 2017 na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna wynosi 6.723.000,00 zł (rozdział 85502).

ROZDZIAŁ 85213 – SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE:

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest pod warunkiem braku innego tytułu ubezpieczenia za osoby otrzymujące zasiłek stały i za osoby otrzymujące niektóre świadczenia rodzinne (tj. za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna). W przypadku zasiłku stałego podstawą wymiaru składki jest wysokość świadczenia, w przypadku świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłku dla opiekuna składka odprowadzana jest od wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub od kwoty zasiłku dla opiekuna.

W roku 2016 opłacono składkę jak niżej:

- od zasiłków stałych: 136 osób – 1.356 świadczeń – 61.910,40 zł,
- od świadczeń pielęgnacyjnych: 259 świadczeń – 30.303,00 zł
- od specjalnego zasiłku opiekuńczego: 236 świadczeń – 11.044,80 zł
- od zasiłku dla opiekuna: 256 świadczeń – 11.980,80 zł.

Plan w tym rozdziale ogółem wyniósł 116.000,00 zł. Wykonanie księgowe wyniosło 115.192,20 zł. Zwrot na konto PUW wyniósł 807,80 zł. Dotacja nie może być przeznaczana na inny cel niż na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne. Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi.

Budżet na rok 2017 na realizację tego zadania wynosi łącznie 108.000,00 zł, tj.:

- w ramach zadań zleconych – 46.000,00 zł,
- w ramach dotacji Wojewody – 62.000,00 zł.

ROZDZIAŁ 85214 – ZASIŁKI I POMOC W NATURZE (zadania własne dotowane z budżetu państwa – zasiłki okresowe):

Zasiłek okresowy (przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)

ogółem: 419 osób, którym przyznano decyzją świadczenie – 408 rodzin
– 2.351 świadczeń – 749.833,00 zł

Szczególne powody udzielenia pomocy:

- bezrobocie:

345 osób – 335 rodzin – 1.921 świadczeń – 638.359,00 zł

- długotrwała choroba

1 osoba – 1 rodzina – 3 świadczenia – 951,00 zł

- niepełnosprawność

26 osób – 26 rodzin – 130 świadczeń – 31.684,00 zł

- z innych powodów (niewymienionych wyżej):

75 osób – 74 rodziny – 297 świadczeń – 78839,00 zł

Ustawa stanowi, iż zasiłek okresowy ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej i dla rodziny do wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem tej osoby lub dochodem na osobę w rodzinie. Minimalna wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej i dla rodziny wynosiła 50% tej różnicy. W obu przypadkach zasiłek okresowy nie może być niższy niż 20,00 zł. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Budżet na rok 2016 na zadanie wynosił 760.000,00 zł. Wykonanie księgowe wyniosło 750.991,93 zł. Zwrot na konto PUW w kwocie 9.008,07 zł.

W budżecie na rok 2017 dotacja została ustalona na poziomie 555.000,00 zł. Mogą to być środki niewystarczające na wypłaty wszystkich świadczeń wynikających z wydawanych w trakcie roku decyzji. Sukcesywnie, w terminach określonych przez PUW w Białymstoku, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami na realizację zadania.

ROZDZIAŁ 85214 – ZASIŁKI I POMOC W NATURZE (zadania własne):

W ramach realizacji zadań własnych objętych było 733 osób w 711 rodzinach.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zadania te realizowane były w postaci: zasiłków celowych, pomocy rzeczowej i usług opiekuńczych.

Realizacja przedstawia się następująco:

- 1) zasiłki celowe i w naturze:

w ramach tych zadań realizowano:

- zasiłki celowe

642 osoby – 1.778 świadczeń – 279.094,89 zł

w tym pomoc opałowa:

128 osób – 137 świadczeń – 58.910,04 zł

- zasiłki celowe specjalne:

95 osób – 93 rodziny – 325 świadczeń – 58.629,00 zł

- zasiłki celowe zwrotne (wydatki na świadczenia podlegają zwrotowi - w części lub w całości - w oparciu o Uchwałę Nr IX/76/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 30 czerwca 2015 roku)

225 osób – 223 rodziny – 506 świadczeń – 127.083,55 zł

w tym pomoc opałowa:

89 osób – 87 rodzin – 94 świadczenia – 43.975,06 zł

- sprawienie pogrzebu:

2 świadczenia – 4.905,22 zł

- zasiłek celowy na pokrycie strat w związku ze zdarzeniem losowym:

1 osoba – 1 rodzina – 1 świadczenie – 2.000,00 zł

- pomoc rzeczowa:

7 osób – 7 świadczeń – 7.877,88 zł

Wykonanie w rozdziale 85214 wyniosło w roku 2015: 471.712,66 zł. W budżecie na 2017 rok na realizację zadań własnych w rozdziale 85214 (zasiłki i pomoc w naturze) zaplanowana kwota 555.000,00 zł powinna zabezpieczyć zgłaszane przez mieszkańców miasta potrzeby.

2) usługi opiekuńcze – są świadczone osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. W Ośrodku zatrudnionych jest 12 opiekunek, które w ciągu całego ubiegłego roku zapewniały usługi opiekuńcze 92 osobom. W roku 2016 roku wypracowanych zostało 19.743 godziny. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Oznacza to, że w przypadku stwierdzenia potrzeby zapewnienia tej formy pomocy gmina ma obowiązek jej realizacji.

Usługi opiekuńcze obejmują:

- pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych;
- opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację;
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze są świadczone przez 5 dni w tygodniu. Koszt jednej godziny przy 100% odpłatności na koniec roku wynosił 17,65 zł, tj. 2% najniższej emerytury. Odpłatność ustalana jest na podstawie Uchwały Nr XXXI/203/13 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzyskana odpłatność za usługi stanowi dochód, który jest odprowadzany na rachunek dochodów budżetu gminy miejskiej. Plan dochodów w 2016 roku ustalony był na kwotę 39.000,00 zł, wykonany został na kwotę 43.198,22 zł (rozdział 85228). Jednocześnie dokonano wpłat zaległości za 2015 rok w kwocie 3.404,88 zł.

Podkreślamy po raz kolejny, iż zauważalny jest wzrost zainteresowania tą formą pomocy. Coraz więcej osób starych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych wnosi o przyznanie usług opiekuńczych. Niestety, możliwości kadrowe Ośrodka są ograniczone. Wg stanu na 1 stycznia 2017 r. zatrudnionych jest 13 opiekunek. Swoją pracę wykonują 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w szczególnych przypadkach usługi opiekuńcze są świadczone w soboty i niedziele oraz w święta i inne dni ustawowe wolne od pracy. Większość osób objętych wymaga zapewnienia usług w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie, ale nie jesteśmy w stanie takiego wymiaru zapewnić.

Plan dochodów na rok 2017 wynosi 42.000,00 zł, z czego 39.000,00 zł stanowić będą dochody z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i 3.000,00 zł zaległe odpłatności.

ROZDZIAŁ 85216 – ZASIŁKI STAŁE (zadania własne z dotacji Wojewody):

Zasiłek stały (przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego)

Wypłacone zasiłki stałe w roku 2016:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 119 osób – 1.153 świadczenia – 613.090,00 zł,

- dla osoby pozostającej w rodzinie: 26 osób – 24 rodziny – 222 świadczenia – 73.161,00 zł.

Wykonanie księgowe w tym rozdziale wyniosło łącznie 679.608,77 zł. Budżet na rok 2016 wynosił 685.000,00 zł. Zwrot na konto PUW wyniósł 5.931,23 zł.

Rok 2017 rozpoczynamy budżetem w kwocie 400.000,00 zł. Już wiadomo, że będą to środki niewystarczające na wypłaty wszystkich świadczeń wynikających z wydanych decyzji. Sukcesywnie, w terminach określonych przez PUW w Białymstoku, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami na realizację zadania.

ROZDZIAŁ 85219 – OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ:

Plan w tym rozdziale wynosił 1.639.171,00 zł, w tym:

1. zadania własne dotowane z budżetu państwa – 309.566,00 zł,
2. zadania własne – 1.329.605,00 zł.

Wykorzystano ogółem 1.625.107,02 zł, tj.:

1. zadania dotowane – 309.566,00 zł,
2. zadania własne – 1.315.541,02 zł.

Dokonano zatem zwrotu w kwocie 14.063,98 zł w ramach zadań własnych.

Środki zostały wykorzystane na wypłatę wynagrodzeń osobowych, wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń, dodatkowych wynagrodzeń rocznych, składek na ubezpieczenie społeczne, składek na Fundusz Pracy, składek na PFRON, na opłacanie podatku od nieruchomości oraz na zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii elektrycznej i ciepłej, opłacenie opłat za usługi bankowe i porto, zakup znaczków pocztowych, opłacenie wyjazdów służbowych pracowników (diety, szkolenia, itp.) oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem Ośrodka. Zakupiono również bilety komunikacji miejskiej dla pracowników socjalnych.

Na realizację zadań dotowanych mamy 13 etatów, w tym 6 pracowników socjalnych w rejonach, zaś na realizację zadań własnych mamy 24 etaty, w tym 7 pracowników socjalnych zatrudnionych w rejonach i 13 opiekunek. Na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych mamy 4 etaty, zaś na wspieranie rodziny (asystent rodziny) - 2 etaty.

Kwalifikacje pracowników MOPS w Bielsku Podlaskim:

- 22 pracowników z wykształceniem wyższym, w tym:
 - 5 osób posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej,
- 6 pracowników ma ukończone Studium Pracowników Socjalnych,
- 1 pracownik posiada specjalizację w zakresie rachunkowości

Od 1997 roku funkcjonuje przy Ośrodku Poradnia Konsultacyjna, która w całości jest finansowana z dotacji wojewody. Na dzień 31.12.2016 roku zatrudniony był w niej konsultant prawnik (cały etat). W Poradni udzielane są nieodpłatnie porady specjalistyczne przede wszystkim mieszkańcom Bielska Podlaskiego. W roku 2016 udzielono porad prawnych 977 osobom i rodzinom.

Wydatki rzeczowe MOPS są wysokie, gdyż wiążą się z utrzymaniem i zabezpieczeniem budynku. Ośrodek jest skomputeryzowany, z dostępem do Internetu (dostęp bezprzewodowy), zamontowany jest system alarmowy oraz dźwig osobowy, z którego korzystają podopieczni Ośrodka, przede wszystkim osoby niepełnosprawne. Realizowane są wypłaty gotówkowe w kasie Ośrodka (około 3 tysiące osób miesięcznie), co spowodowało konieczność ubezpieczenia transportu gotówki z banku do kasy. Wydatki rzeczowe także przeznaczone były na bieżące potrzeby, w szczególności na porto, opłaty pocztowe, usługi telekomunikacyjne, zakup materiałów biurowych.

Budżet na 2017 rok w rozdziale 85219 wynosi:

1. zadania dotowane	– 299.000,00 zł,
2. zadania własne	– 1.515.299,00 zł.

ROZDZIAŁ 85228 – SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI (zadania zlecone):

Od kwietnia 2011 roku realizowane jest zadanie w postaci świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jest to zadanie zlecone gminie. Zakres usług i wymogi kwalifikacyjne w stosunku do osób świadczących usługi jest określony w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598 z późniejszymi zmianami). W roku 2016 usługami objętych było 13 dzieci. Pracowało z nimi 11 specjalistów na umowę zlecenia. W roku 2016 wypracowanych zostało 3.829 godzin na łączną kwotę 134.015,00 zł. W przypadku 11 rodzin usługi były częściowo odpłatne. W roku 2016

z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi została naliczona odpłatność na kwotę 10.958,34 zł, z czego do budżetu miasta odprowadzono kwotę 523,42 zł. Pozostała kwota 10.434,92 zł została odprowadzona na konto PUW.

W roku 2017 usługi będą świadczone na rzecz 13 dzieci. Plan wydatków na rok 2016 wynosi 114.000,00 zł.

ROZDZIAŁ 85295 – POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:

Od dnia 1 stycznia 2014 r. weszła w życie uchwała Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i pkt. 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Program będzie realizowany w latach 2014 – 2020 i obejmie swoim zasięgiem wszystkie województwa.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Program na lata 2014–2020 jest zgodny z horyzontem czasowym Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Program wpisuje się w obszar strategiczny Strategii Rozwoju Kraju dotyczącej spójności społecznej i terytorialnej, w celu 111.1 „Integracja społeczna” kierunek interwencji III.1.2. „Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych”.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Głównym miernikiem efektywności Programu będzie liczba osób objętych pomocą, w tym dzieci i młodzieży.

Koordynatorem Programu na szczeblu administracji rządowej jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na szczeblu wojewódzkim – wojewoda, realizujący zadanie przy pomocy wydziału polityki społecznej. Koordynatorem Programu na szczeblu gminy jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), zaś program na szczeblu gminy realizują samorządowe jednostki pomocy społecznej przy udziale innych jednostek organizacyjnych gminy.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Ze środków przekazanych gminom z Programu udziela się wsparcia w szczególności:

1. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
 2. uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
 3. osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym
- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Na realizację działań przewidzianych Programem gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji zadania. Na uzasadniony, pisemny wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji zadania. Dotację przyznaje wojewoda na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Wysokość dotacji jest ustalana między wojewodą a wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), z uwzględnieniem w szczególności liczby dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, dowozu posiłków, a także sytuacji finansowej gminy.

Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W roku 2016 programem wieloletnim „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zostało objętych łącznie 946 osób (jest to rzeczywista liczba osób objętych Programem⁴) wg poniższego rozбивa:

- 172 dzieci w wieku 0-7 lat,
- 230 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 564 osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Ogólny koszt programu w roku 2016 wyniósł 500.000,00 zł, tj.:

1. środki własne 100.000,00 zł,
2. dotacja celowa 400.000,00 zł.

W ramach tych środków zapewniono posiłek, przyznawano zasiłki celowe na zakup żywności oraz dowieziono posiłki dla pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy, tj.:

1. Posiłek zapewniono 465 osobom na łączną kwotę 342.646,00 zł przy liczbie zakupionych posiłków 65.678, w tym:
 - a. dzieci do lat 7: 125 osób – 16.342 posiłki – 42.847,00 zł
 - b. uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej: 208 osób – 28.509 posiłków – 81.543,00 zł
 - c. pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej: 149 osób – 22.827 posiłków – 218.256,00 zł.
2. Zasiłki celowe zostały przyznane i wypłacone 345 osobom w 343 rodzinach przy 694 świadczeniach na łączną kwotę 151.716,00 zł.
3. Pozostałe koszty Programu to koszty dowozu posiłków dla pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy. Posiłki są zakupywane w Gimnazjum Nr 1 w roku szkolnym, zaś w okresie wakacji były zamawiane w firmie Catering Janusz Kuptel. Koszty dowozu posiłków w roku 2016 wyniosły łącznie 5.638,00 zł.

W roku 2017 koszt realizacji Programu wyniesie 500.000,00 zł. Wniosek o zmniejszenie wkładu własnego będzie rozpatrywany przez PUW (zmniejszenie do

⁴ Zgodnie z objaśnieniami do formularza sprawozdawczego „Program pomoc państwa w zakresie dożywiania” - rzeczywista liczba osób objętych programem odzwierciedla liczbę osób w podziale na grupy beneficjentów, która faktycznie korzysta z pomocy w ramach Programu. Dane, o których mowa w niniejszej informacji są przeniesione z działu I wiersz 1 odpowiednio kol. 2, 4, 6 i 8 sprawozdania. W objaśnieniach do tych komórek czytamy, iż: „Kolumna 2 nie musi być sumą kolumn 4, 6, 8.”

20% całkowitego kosztu, tj. do kwoty 100.000,00 zł). W ramach programu prowadzone będzie dożywianie dzieci, uczniów i pozostałych osób oraz dowóz posiłków. Koszt żywienia (posiłki + zasiłki + świadczenia rzeczowe) wynosi 494.362,00 zł, koszty dowozu wynoszą 5.638,00 zł.

Pomocą w ramach Programu w roku 2017 planuje się objąć 910 osób.

ROZDZIAŁ 85295 – POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ (zadania własne) – realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Obowiązek posiadania takiego dokumentu spoczywa na każdej gminie. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu władz miasta, instytucji działających na terenie miasta i organizacji pozarządowych – Rada Miasta Bielsk Podlaski w dniu 24 czerwca 2014 roku w drodze uchwały przyjęła Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielsk Podlaski na lata 2014 – 2022 (Uchwała Nr XLVI/304/14).

W roku 2016 podjęliśmy się realizacji zadań wynikających ze Strategii w dwojaki sposób:

- 1) Objęliśmy rodziny najuboższe wsparciem skierowanym głównie do dzieci – zakupiliśmy paczki świąteczne o wartości 50,00 zł każda. Takie paczki otrzymało 50 dzieci. Ogólna wartość zakupionych artykułów wyniosła 2.500,00 zł.

- 2) Wigilia dla Samotnych:

W mieście organizowanie Wigilii Ekumenicznej stanowi już pewną tradycję. Od wielu lat miejscem realizacji tego wydarzenia jest Restauracja „Podlasianka”. Jest to niezwykle ważne spotkanie dla osób samotnych nieposiadających rodzin, dzięki temu czują, iż nie są sami. Uczucia te potęguje obecność innych osób, równie ważna jest obecność władz miasta i księży obu wyznań. Uczestnicy Wigilii dzielą się opłatkiem i prosforą składając świąteczne i noworoczne życzenia, po czym spożywają potrawy wigilijne oraz wspólnie śpiewają kolędy. W roku 2016 koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 5.500,00 zł.

ROZDZIAŁ 85295 – POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ (zadania własne) – prace społecznie użyteczne:

W okresie od 07.09.2016 r. do 31.10.2016 r. 21 osób zostało skierowanych do prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne były wykonywane w MOPS, ŚDS, MOSiR i Przedsiębiorstwie Komunalnym. Do prac społecznie

użytecznych przystąpiło 20 osób, które wypracowały łącznie 1.430 godzin prac społecznie użytecznych, każda o wartości 8,10 zł. W okresie od 07.09.2016 r. do 31.10.2016 r. z tytułu prac społecznie użytecznych została wypłacona kwota 11.583,00 zł, z tego 60% zostało zrefundowane ze środków Funduszu Pracy (tj. 6.949,80 zł). Pozostała kwota (tj. 4.633,20 zł) stanowiła wkład własny w PAI.

W roku 2017 planujemy ponownie organizować prace społecznie użyteczne. Planujemy objąć z PUP wspólnymi działaniami grupę 20 osób na przełomie trzeciego i czwartego kwartału br.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej Ośrodek podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami, fundacjami i stowarzyszeniami oraz innymi instytucjami. Do instytucji współpracujących należy zaliczyć:

1. Policję, w szczególności dzielnicowych,
2. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich – kuratorów sądowych zawodowych i społecznych,
3. Pedagogów szkół podstawowych i gimnazjów, jak również szkół ponadgimnazjalnych,
4. Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Środowiskowy Dom Samopomocy,
6. Powiatowy Urząd Pracy,
7. Pracowników służby zdrowia
8. Organizacje pozarządowe.

Współpraca z w/w instytucjami polega przede wszystkim na podejmowaniu wszelkich działań zmierzających do poprawy funkcjonowania rodziny, wymianie informacji i wskazywaniu osób wymagających pomocy.

Policja, kuratorzy zawodowi oraz społeczni dla dorosłych i nieletnich zwracają naszą uwagę na problemy występujące w poszczególnych rodzinach, uwrażliwiają na pewne niezauważalne podczas zwykłej pracy terenowej sprawy. Wnoszą wnioski o udzielenie pomocy. Często na wywiad środowiskowy pracownik socjalny udaje się wraz z kuratorem lub dzielnicowym. Naszym zadaniem jest informowanie o potrzebie objęcia dozorem kuratorskim osób, które w codziennym życiu mają kłopoty z prawem, z uzależnieniami, bądź które mają problemy wychowawczo – opiekuńcze.

Konieczne staje się podejmowanie wspólnych działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym celu pracownicy socjalni ściśle współpracują z dzielnicowymi KPP.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy dotyczy m.in.:

- wymiany informacji o sytuacji na rynku pracy i strukturze bezrobocia,
- współdziałania w zakresie ustalania liczby osób, które w pierwszej kolejności winny być kierowane do prac interwencyjnych i robót publicznych,
- realizacji prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja,
- współdziałania w celu eliminowania z kręgu świadczeniobiorców osób, które nie są zainteresowane podjęciem pracy,
- pomocy w znalezieniu pracy długotrwałym świadczeniobiorcom pomocy społecznej.

Od roku 2011 w ramach współpracy z PUP rozpowszechniamy oferty pracy poprzez ich wywieszanie na tablicy ogłoszeń. Nasze obserwacje wskazują na to, iż te ogłoszenia cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony naszych klientów.

W przypadku pedagogów szkolnych współpraca polega na wzajemnej wymianie informacji o uczniach i ich rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Ponadto pracownicy socjalni Ośrodka podejmują współpracę z pielęgniarką środowiskową, lekarzem rodzinnym oraz pozostałymi pracownikami służby zdrowia, polegającą na zgłaszaniu niepokojących sytuacji dotyczących osób starych i próbie pomocy tym osobom. Pomoc udzielana jest w miarę posiadanych przez MOPS możliwości i środków. Wymiana informacji o ludziach starych, samotnych, schorowanych jest niezbędna przy realizacji zadań obligatoryjnych gminy (świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób), a także przy kierowaniu takich osób do domów pomocy społecznej lub do zakładu opiekuńczo – leczniczego.

Informacje z każdego z wymienionych źródeł są bardzo istotne przy przeprowadzaniu rozpoznania środowisk przez pracowników socjalnych. Rozszerzają również zakres i możliwości przyznania pomocy finansowej przez Ośrodek.

W ramach szeroko pojętej współpracy Ośrodek wziął udział w rozdysponowywaniu pomocy żywnościowej w ramach FEAD, którą otrzymywały zarówno organizacje pozarządowe, jak i związki wyznaniowe oraz Kościół Katolicki i Cerkiew Prawosławna. Udział Ośrodka w dużej mierze skupiał się na wystawianiu skierowań kwalifikujących do uzyskania pomocy żywnościowej. Druk skierowania jest sformalizowany. Zasada przy skierowaniu jest jedna: jednej rodzinie wydawane jest wyłącznie jedno skierowanie do jednej z instytucji zajmującej się dystrybucją żywności. Do tego prowadzony jest roczny rejestr wydanych skierowań. W roku 2016 przez wybrane organizacje pozarządowe realizowany był Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 w ramach Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie, tj. których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1268,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1028,00 zł dla osoby w rodzinie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które są przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. Program jest realizowany przez organizacje partnerskie wyłonione w drodze konkursu.

Niezależnie od stopnia zaangażowania w podejmowane działania należy zaznaczyć, że główne instytucje, z którymi podopieczni Ośrodka współpracują w rozwiązywaniu swoich spraw to:

- rodzina,
- szkoła,
- policja.

Instytucje te niezmiennie cieszą się największym zaufaniem ze strony tych osób.

PODSUMOWANIE

Jak każdy rok, podobnie rok 2016 dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim był bardzo trudnym rokiem.

I. Sytuacja w świadczeniach rodzinnych i w świadczeniach z funduszu alimentacyjnego podlega ciągłym zmianom. Pracownicy realizujący te zadania mają już pewne doświadczenie. Kolejne okresy zasiłkowe i okresy świadczeniowe nie stanowią już takiego obciążenia. Ustawa o świadczeniach rodzinnych poddana została od stycznia 2017 roku dużym zmianom, na bieżąco śledzimy kolejne zapowiedzi zmian. Pracownicy regularnie uczestniczą w szkoleniach, które mają ich przygotować do jeszcze lepszego wykonywania swoich obowiązków. Niesprzyjającym czynnikiem jest brak stabilizacji sytuacji prawnej.

II. Z dniem 1 kwietnia 2016 roku weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zadanie to zostało szczegółowo opisane w powyższej informacji. Realizacja zadania nie przysporzyła dotychczas większych problemów. Organizacyjnie również jesteśmy w stanie obsługiwać osoby uprawnione do świadczenia w kolejnych okresach. Dużym wsparciem jest obsługa wniosków, które mogą być składane w formie elektronicznej.

III. Z dniem 1 stycznia 2017 r. wszedł w życie nowy akt prawny – ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1860). Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do:

- 1) świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie to jest realizowane przez:

- 1) zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,
- 2) zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- 3) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

– na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie:

- 1) dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;
- 2) jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 3) odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 4) dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 5) możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- 6) innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Rodzina jest uprawniona do poradnictwa w zakresie:

- 1) przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;
- 2) wsparcia psychologicznego;
- 3) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo w zakresie, o którym mowa wyżej, dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną

chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu koordynowane jest przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koordynacja polega na:

1. opracowywaniu wspólnie z ww. osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
2. występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu ww. osób na ich żądanie do świadczeniodawców, o których mowa w art. 5 pkt 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych realizujących wspieranie rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub innych jednostek sektora finansów publicznych lub wykonujących zadania zlecone im przez jednostki sektora finansów publicznych w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Koordynacja wsparcia podejmowana jest przez asystenta rodziny na wniosek osób uprawnionych, złożony do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy kierownika ośrodka pomocy społecznej

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, w którym stwierdza się ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Jednorazowe świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Kwoty jednorazowego świadczenia nie wlicza się do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej.

Regulacje zawarte w ustawie są całkowitą nowością, w szczególności wiele pytań i wątpliwości budzi kwestia współpracy asystenta rodziny z osobami i rodzinami, do których ustawa ma zastosowanie. Obecnie MRPiPS prowadzi cykl bezpłatnych szkoleń adresowanych do asystentów rodziny poświęconych tej tematyce. Z naszego miasta tylko jeden asystent rodziny może wziąć udział w takim szkoleniu. Po szkoleniu nasza wiedza będzie zdecydowanie większa.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia oraz o przyznanie asystenta rodziny.

IV. Jak wynika z obserwacji i analiz – po raz kolejny nakłady budżetu na realizację zadań pomocy społecznej w naszej opinii wystarczyły na pokrycie potrzeb mieszkańców.

Najważniejszym problemem Bielska jest po raz kolejny bezrobocie, które stało się głównym powodem przyznawania świadczeń pomocy społecznej. Liczba rodzin otrzymujących zasiłki z powodu bezrobocia wyniosła 457. Sytuacja ta dotyczy osób długotrwale bezrobotnych, którzy wykazują zniechęcenie w zakresie poszukiwania pracy, często również dużą roszczeniowość. Często są to osoby z wykształceniem podstawowym lub/i zasadniczym zawodowym po 40 roku życia, które nie widzą możliwości przekwalifikowania się, nie chcą poddać się aktywizacji zawodowej, zaś wszelkie szkolenia i programy finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego nie cieszą się już szczególnym zainteresowaniem z ich strony. Również pracownicy socjalni mają duże trudności z ponowną ich aktywizacją społeczną. Niewielkim wsparciem w tym zakresie była organizacja prac społecznie użytecznych. W roku 2017 będziemy chcieli ponownie zająć się organizacją prac społecznie użytecznych. Prawdopodobnie będą one trwały na przełomie trzeciego i czwartego kwartału br.

Po raz kolejny należy zauważyć, iż wiele osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy nie jest zainteresowanych pracą. Potrzebują oni statusu bezrobotnego, by mieć prawo do różnych świadczeń (głównie do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych). Również dotyczy to świadczeń z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, stypendium szkolnego.

Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności (456) i długotrwałej choroby (346) wzrosła w porównaniu do lat ubiegłych. W dalszym ciągu sytuację tych osób pogarszają wysokie wydatki na leczenie i zakup leków. W przeważającej części przyznawane zasiłki mają charakter dofinansowania na ten cel.

V. Problemem w dalszym ciągu jest bezdomność. W 2016 roku 24 rodzinom udzielono pomocy z powodu bezdomności. Środowiska osób bezdomnych to głównie patologie (alkoholizm, bezrobocie, niekiedy przestępczość). Bardzo trudno się z nimi pracuje, odmawiają udzielenia odpowiedzi na temat miejsca pobytu. W naszym mieście nie widać bezdomnych śpiących na ławkach, na klatkach schodowych czy w kanałach ciepłowniczych, o których donoszą media ogólnopolskie. Należy zatem przypuszczać, że wszyscy bezdomni mają jakieś schronienie. W zakresie osób bezdomnych systematycznie wymieniane są informacje z Komendą Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim w celu wspólnego podejmowania działań zapobiegawczych.

Przyznając pomoc osobom bezdomnym (a jest to kategoria świadczeniobiorców pomocy społecznej, która najszybciej podlega zmarginalizowaniu w każdym aspekcie) naszym celem jest takie postępowanie, aby wykluczyć marnotrawienia środków. Najczęściej kwoty zasiłków są przekazywane do sklepów spożywczych, gdzie podopieczni mogą w ramach tej kwoty otrzymywać artykuły żywnościowe, higieniczne. Do tych placówek został przekazany bezwzględny zakaz wydawania tym osobom alkoholu oraz papierosów.

Inną formą, z której korzystają bezdomni są posiłki. Przez 5 dni w tygodniu mają zapewniony jeden gorący posiłek dziennie.

W nocy z 8 na 9 lutego br. odbyło się kolejne ogólnopolskie liczenie osób bezdomnych. Zakres miejsc, w jakich były zbierane informacje o osobach bezdomnych obejmował:

- noclegownie;
- schroniska dla osób bezdomnych;
- ogrzewalnie;
- domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- ośrodki interwencji kryzysowej;

- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- szpitale, hospicja, ZOL-e, inne placówki zdrowia;
- zakłady karne, areszty śledcze;
- izby wytrzeźwień, pogotowia socjalne;
- pustostany, domki na działkach, altany działkowe;
- miejsca niemieszkalne: na ulicach, klatkach schodowych, dworcach PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice itp.;
- inne miejsca.

W trakcie badania należało uwzględnić definicję osoby bezdomnej z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy – za osobę bezdomną uważa się: „...osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Inaczej mówiąc, w tym rozumieniu osobą bezdomną jest osoba, która:

1. nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym (warunek ten zawsze musi być spełniony)
2. nie jest zameldowana na pobyt stały
3. jest zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania, przy czym „lokałem, w którym nie ma możliwości zamieszkania” jest w szczególności:
 - lokal, który należy opuścić w związku z wyrokiem eksmisyjnym bądź sądowym zakazem kontaktowania się z dotychczasowymi współlokatorami np. w wyniku konfliktów rodzinnych;
 - lokal, w którym nie można zamieszkać z powodu zagrożenia życia lub zdrowia spowodowanego np. złym stanem technicznym budynku;
 - lokal, do którego faktycznie nie można powrócić w wyniku sprzeciwu, odmowy dostępu ze strony innych zameldowanych tam osób.

Osobą bezdomną jest natomiast osoba, która zamieszkuje placówkę noclegową dla osób bezdomnych (schronisko, noclegownię itp.), ponieważ placówki te nie są lokalami mieszkalnymi w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy. Osobą bezdomną jest także osoba mieszkająca

poza placówkami noclegowymi dla osób bezdomnych, np. na klatce schodowej, na dworcu, na działce itp. (przy czym w obu w/w przypadkach spełniony musi być warunek, że osoba nie ma możliwości zapewnić sobie własnym staraniem zamieszkania w lokalu mieszkalnym).

W trakcie realizacji badania należało zwrócić szczególną uwagę na sytuację osób przebywających na ogródkach działkowych. W przypadku stwierdzenia, iż osoby te, od długiego czasu mieszkają w warunkach zbliżonych do mieszkalnych, nie należało ich obejmować badaniem i zaliczać do osób bezdomnych.

W wyniku wspólnych działań pracowników socjalnych i dzielnicowych spośród osób zaewidencjonowanych jako bezdomni w MOPS zostali wytypowani ci, którzy spełniali wyżej określone warunki. Z dwoma osobami bezdomnymi zostały więc przeprowadzone wywiady na kwestionariuszach określonych w wytycznych. Po zliczeniu danych wypełnione kwestionariusze zostały przekazane do gminnego koordynatora badania, którym został ustanowiony Pan Janusz Porycki.

VI. W roku 2017 nadal będziemy realizować program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ten program w niniejszej informacji już został opisany. Doświadczenie posiadane w zakresie dożywiania Ośrodek już posiada, zatem nie powinno być większych problemów z realizacją tego zadania.

VII. Zadanie wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest coraz trudniejsze pod względem finansowym dla gmin. Konieczność przeznaczania środków (zwiększających się przez kolejne 3 lata do poziomu 50%) na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej oznacza znalezienie tych środków lub przesunięcie z innych zadań.

Zadanie to zostało już opisane w niniejszej informacji, dodatkowo przedłożone zostało również Sprawozdanie z realizacji w roku 2016 Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2015 – 2017.

VIII. Po raz kolejny zwracamy uwagę na osoby stare, chore wymagające zapewnienia całodobowej opieki i pielęgnacji. Z każdym rokiem obserwujemy zwiększającą się ilość osób ubiegających się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Z drugiej strony zauważalny jest wzrost nakładów na sfinansowanie opłat za pobyt mieszkańców miasta w dps. Dalsze powiększanie się obu wskaźników

może doprowadzić do sytuacji, w której środki na wypłaty świadczeń pieniężnych będą musiały być przesuwane na opłaty za mieszkańców w dps lub miasto będzie musiało systematycznie zwiększać nakłady na ten cel. Jedyne w powiecie bielskim dom pomocy społecznej znajduje się w Brańsku. Cieszy się nadal dużym zainteresowaniem. Należy przypomnieć, iż mieszkaniowiec domu na opłacenie pobytu w domu maksymalnie przeznaczyć może 70% swoich świadczeń (głównie są to renty, emerytury, zasiłek stały). Resztą opłaty obciążana jest gmina, która skierowała mieszkańca. Wzrost ilości skierowanych i umieszczonych w dps powoduje znaczące obciążenia dla budżetu miasta. Ograniczanie liczby osób kierowanych do dps nie jest możliwe – nie ma ku temu wystarczających podstaw prawnych.

Po raz kolejny szczególną uwagę pragniemy zwrócić na osoby uczęszczające do Środowiskowego Domu Samopomocy. Dom nie jest placówką całodobową, zaś domownicy są osobami z zaburzeniami psychicznymi. Sprawą niedalekiej przyszłości wydaje się zapewnienie obecnym domownikom całodobowej opieki i pielęgnacji, której rodzina nie będzie w stanie zapewnić w wielu przypadkach. Te osoby wymagać będą skierowania do całodobowych placówek specjalistycznych, a więc również dps. Jest to problem, nad którym już teraz należy się pochylić.

IX. Rok 2017 będzie trudny również pod kątem zmian prawa w zakresie pomocy społecznej i innych ustaw, które MOPS realizuje. Zarówno ustawa o pomocy społecznej, jak i ustawa o świadczeniach rodzinnych, inne akty prawne podlegają i będą podlegać wielu nowelizacjom, za którymi staramy się nadążyć. Pracownicy na bieżąco będą szkoleni w tym temacie i wielu innych niezbędnych do prawidłowego działania.

Na koniec należy podkreślić, że na większość nowych zadań kadra Ośrodka jest otwarta i przygotowana, aby zmierzyć się z każdym nowym wyzwaniem.

Bielsk Podlaski, 27.03.2017 r.

Opracowała: Anna Niewińska

DYREKTOR

Anatol Wasiluk